

uberygtet: Pige eller Enke; man kan forføre en gift Kone, og vil i de allerfleste Tilfælde undgaa Straf for denne Forførelse, denne Forbrydelse mod den sædelige Idee, derved at Høgemanden kun i de allerjædeligste Tilfælde vil sætte Pris paa den Opreisning, han kan opnaa ved at faae Forføreren straffet. Men en Opfordring selv af den mest godartede Natur, om jeg saa maa sige, til Uædelighed vil man straffe med Fængsel og understærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde. Det forekommer mig dog, at det er en temmelig stor Anomali. Naar man sammenligner disse Straffebestemmelser med dem, der ellers findes i Straffeloven, vil man ogsaa finde, at lignende strænge Straffebestemmelser findes ellers kun for graverende Sædelighedsforbrydelser. § 174 i Straffeloven paalægger den, som til Utugt forfører et Pigebarn i en Alder af 12 indtil 16 Aar, som, altsaa gjør sig skyldig i en meget graverende Sædelighedsforbrydelse, Straf af simpelt Fængsel ikke under 2 Maanedes, eller under stærpende Omstændigheder, Strafarbejde indtil 4 Aar. Opfordringen til Uædeligheden skal, derimod efter dette Forslag kunne idømmes Straf, indtil 6 Aars Fængsel. § 167 i Straffeloven bestemmer at oven Utugt af Bestyrer, Forstander eller Opsynsmand ved Fængsel, Strafanstalt, Fattighus, Opfostringshus, Helbredelsesanstalt eller anden saadan Indretning med et under hans Opsyn staaende Fruentimmer, straffes han med Fængsel eller under stærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil 2 Aar. Det maa indrømmes, at det er en graverende Sædelighedsforbrydelse, naar en Forstander for en flig Anstalt misbruger sin Magt over Almuerne der til at begaa Sædelighedsforførelse med dem. Alligevel bestemmer Straffeloven kun Straf af Strafarbejde indtil 2 Aar derfor; men det foreliggende Forslag straffer Opfordrerer til eller Befordrerer af Uædelighed i al Almindelighed under stærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde, det vil sige Fængsel indtil 6 Aar. Det forekommer mig, at der her er en Anomali til Stede. Straffelovens § 183 omhandler en særegen graverende Sædelighedsforbrydelse i dens tredje Paragraf, nemlig at en Høgemand tilskynder sin Hustru for Bindings Skyld til utuagtig Omgang med Andre, og bestemmer Straffen for ham til Fængsel paa Bånd og Brød, altsaa ikke saa haard en Straf, som efter det foreliggende Forslag paalægges den, der gjør sig skyldig i en simpel Opfordring til eller Befordring af Uædelighed. Det forekommer mig, at ogsaa her kommer der et grovt Misforhold til Stede.

Udvalgets § 2 er af en ikke lidet indgribende Natur, idet den paalægger Boghandlere og Kolportører, med andre Ord dem, der forhandle trykte Skrifter, eller, som det hedder i Forslaget, „den, der falholder, uddeler eller paa anden Maade udbreder“ utuagtige Skrifter, „naar deres Indhold er eller burde være ham bekendt“, Straf af Fængsel eller under stærpende Omstændigheder Forbedringshusarbejde. Der indføres herved, hvad ogsaa den høitærede Ordfører gjorde opmærksom paa, et nyt Element i vor Straffelovgivning. Presjeloven af 3. Januar 1851 paalægger jo ikke dem, der forhandle Bøger, noget omhelst Ansvar for Bøgenes Indhold. Presjelovens Princip er at den lægger Ansvar for Indholdet af Bøger, forsaavidt det er strafbart, udelukkende i første Linie paa Forfatteren eller Udgiveren, i anden Linie paa Forlæggeren eller Kommissionsboghandleren, i 3die Linie paa Bogtrykkeren; kun ingen af disse Tre straffes, er Sagen straffri. Her lægger man et Ansvar over paa Boghandleren, og det et Ansvar, som efter den Affattelse, Udvalget har givet Paragrafen, forekommer mig at være meget vidtrekkende og meget uklart. Boghandlerne skulle staa til Ansvar for de Skrifter, de udbrede, naar deres Indhold er dem bekendt; det kan man til Nød forstaa, uagtet det ligefrem strider mod Presjeloven, men naar der tillige staaar, at de skulle staa til Ansvar, naar Indholdet burde være dem bekendt, kommer det mig for, at man kommer ind paa en meget vag Bestemmelse af Strafansvaret. Naar bør Indholdet af en Bog være Boghandlerne bekendt? Efter Presjeloven har han ingen omhelst Opfordring til at kjende Bogens Indhold, og naar man nu pludselig dekretterer: So, Boghandleren skal kjende enhver Bog saa vidt, at han kan være sikker paa, at han ved at sælge den ikke begaar nogen Sædelighedsforbrydelse, forekommer det mig at være en meget streng Fordring at stille til Boghandleren, en Fordring saa streng, at den i Realiteten aldeles ikke kan gjenmødes. Man vil umulig kunne straffe Boghandleren for at udbrede eller sælge Bøger til Gjemmesyn og Udvalg, i hvilke der findes Partier, som kunne være straffbare. Man kan ikke med Rimelighed paabyrde Boghandlerne, at de skulle læse enhver Bog igennem, saaledes at de ere blot nogenlunde garanterede imod paa den Maade at komme i Konflikt med Loven. Jeg tror derfor, at der er den allerstørste Grund til for Landstinget at modsætte sig denne Paragraf. Vor Grundlov har, som bekendt, for evige Tider affattet al Censur. Ved denne Paragraf vil